

Üstad, insanlık tarihini beş aşamada ele almıştır. Bu aşırda nasıl bir medeniyeti takip edeceğiz?

Öncelikle, Üstad Hazretleri burada hâl-i alemin bir değerlendirmesini yapıyor. Yoksa o düzenleri ve süreçleri onayladığı anlamına gelmiyor.

İkinci olarak, maddi ve kevni şeylerde tekamül kanunu hükmettiği için, her şey basitten mükemmele doğru tedricen ilerliyor. Nasıl bir insan yaşamı içinde bebeklikten başlayıp ihtiyarlığa kadar bir çok süreçlerden ve merhalelerden geçiyor ise insanlıkta benzer merhale ve süreçlerden geçiyor. Üstad Hazretlerinin insanlığın beş sürecinden bahsetmesi bu yönü iledir. Yani insanlık maddi ve kevni bakımdan bu süreçleri yaşamıştır ve yaşamaya da devam etmektedir. Bu sosyal bir analizdir.

Üçüncü olarak, dinler ve peygamberler, insanlığın bu maddi ve kevni süreci kötüye gittiği zaman devreye giriyorlar. O kötü gidişata bir tadilat, bir ayar çekiyorlar. Ama bu tadilat ve ayardan sonra insanlık yine yanlışta gidiyor; Allah bu kez de başka peygamberleri vasıtası ile onları tadil ve tanzim ediyor.

İslam dini kıyamete kadar insanlığın gidişat sürecini tanzim ve tadil programı üzerine gelmiş bir dindir. İnsanlık İslam dinine tabi olursa, o zaman dünyada rahat yüzü görecektir. Yoksa izm ve ideolojilerin insanlığa sunduğu programların hepsinin çürük ve esassız olduğu hâl-i alem ile sabittir.

Dördüncü olarak, insanlık, maddi gelişimlerin yanında manevi rehber olan İslam dinini de kendine rehber ve model ittihaz ederse, o zaman insanların kahir ekseriyeti hem dünya hayatında, hem de ahiret hayatında mesut ve bahtiyar olurlar. Bunun dışında, sadece maddede inkişaf edip gelişmek, insanlığa saadet getirmiyor. İnsanlık bunun en acı tecrübelerini Birinci ve İkinci Dünya savaşlarında görmüştür.

Son olarak, maddi gelişimler ve süreçleri bir realite iken *-ki Üstad Hazretleri bu realiteyi tahlil ediyor-* bu gelişimlerin ve süreçlerin sağlıklı ve insanlığa faydalı olması da ancak İslam'a sarılmak ile mümkündür.